

# Preventivní lékařské prohlídky

MUDr. Martin Komzák, Ph.D.

# Preventivní sportovní prohlídka před zahájením sportovního výcviku

- zjistit skryté vady nebo onemocnění
  - onemocnění známá, která rodiče nebo trenér považují za nevýznamná, ale nejsou neslučitelná s intenzivním sportovním výcvikem, mohou vést ke zhoršení
  - ne každý sportovec je tzv. zdravý
  - ani komplexní prohlídka nemusí odhalit vážné problémy, zejména kardiální, které nemusí mít vliv na schopnost sportovat, ale mohou být možnou příčinou náhlé smrti
- ❖ **zajistit bezpečnost sportovce**

# PP před zahájením sportovního výcviku

- **nejčastější výsledek:**

léčení pro nějaké onemocnění (např. astma, alergie, kožní, hypotyreóza, nadváha),  
rehabilitace pro ortopedické problémy

**Nejméně** jedna prohlídka před zahájením účasti  
ve sportu.

## Osoby starších 35 roků-minimální kardiol. screening

- **1. kompletní RA, OA – detekce podezření na kardiální sy: dušnost, mdloby při zátěži, bolest. Dotazník.**
- **2. pečlivé fyzikální vyšetření**
- **3. 12-svod EKG v klidu**
- **4. maximální stress test: adaptace na zátěž, funkční kapacita, incidence arytmií, hypertenze, EKG abnormalit**
- **5. rtg hrudníku**
- **6. další vyšetření: šelest, hypertenze, abnormální EKG**

# Posudková činnost v tělovýchovném lékařství, prohlídky a screening

- Zákon 115/2001 Sb. o podpoře sportu

- Sport = tělesná činnost organizovaná i neorganizovaná...
- Sport pro všechny = organizovaný a neorganizovaný sport a pohybová rekreace určená širokým vrstvám obyvatelstva
- Rekreační sport = ???
- Výkonnostní sport = ???

- Vrcholový sport = státní sportovní reprezentace a příprava talentovaných sportovců k této reprezentaci (členové resortních sportovních center, sportovních center mládeže a obdobných zařízení pro přípravu sportovců)

# Zákon 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách

- HLAVA IV - POSUDKOVÁ PÉČE A LÉKAŘSKÉ POSUDKY, PRACOVNĚLÉKAŘSKÉ SLUŽBY, POSUZOVÁNÍ NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ



# 43

- (3) Ze závěru lékařského posudku musí být zřejmé, zda je osoba zdravotně **způsobilá**, zdravotně **nezpůsobilá** nebo zdravotně **způsobilá s podmínkou**, ...
- Součástí lékařského posudku musí být poučení ...
- Posouzení zdravotní způsobilosti nebo zdravotního stavu pro potřeby vydání lékařského posudku hradí ten, kdo o něj žádá, ...

# Vyhláška 391/2013 Sb. o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu

- účinnost od 31.12.2013
- výkonnostní sport, vrcholový sport, tělocvik ve sportovních třídách/školách – vstupní lékařská prohlídka – pravidelná lékařská prohlídka – mimořádná lékařská prohlídka ...**TVL**
- organizovaný (nevýkonnostní) sport, neorganizovaný sport, tělocvik (mimo sportovní třídy) – jednorázová lékařská prohlídka...**PL**

- Vyhláška určuje minimální (ne optimální) náplň!

# Základní vyšetření

- rodinná anamnéza se zaměřením na výskyt náhlého úmrtí
- sportovní anamnéza se zaměřením na provozovanou pohybovou aktivitu a popis druhu, časové a fyzické náročnosti sportu
- anamnéza (zejm. OA, AA, FA) cíleně na nemoci, které mohou omezit zdravotní způsobilost

- (výpis ze zdravotní dokumentace)
- komplexní fyzikální vyšetření s důrazem na posouzení stavu a funkce orgánů, které budou zatěžovány sportem
- laboratorní a jiná odborná vyšetření podle zdravotního stavu nebo s ohledem na věk posuzované osoby nebo zdravotní náročnost sportu a předpokládanou intenzitu zatížení a objem trénink

# Vstupní prohlídka

- před zaregistrováním posuzované osoby ve sportovní organizaci
- před zařazením do státní sportovní reprezentace, rezortního sportovního centra, sportovního centra mládeže
- před podáním přihlášky ke vzdělávání ve sportovní škole

# Minimální náplň vstupní prohlídky

- Výkonnostní sportovec, sportovní škola:
  - základní antropometrie
  - standardní klidové EKG
  - laboratorní a jiná odborná vyšetření dle potřeby
- Vrcholový sportovec, zdravotně náročná sportovní disciplína navíc:
  - zátěžové vyšetření včetně monitorace EKG a TK

# Minimální náplň pravidelné prohlídky

- Výkonnostní sportovec, sportovní škola: – základní vyšetření (anamnéza a fyzikální vyšetření)
- Vrcholový sportovec navíc:
  - základní antropometrie
  - standardní klidové EKG
  - zátěžové vyšetření včetně monitorace EKG a TK



- Platnost prohlídky **12 měsíců !!!**

# Mimořádná prohlídka

- Provádí se v případě, že:
- zdravotní stav při pravidelné prohlídce předpokládá změnu způsobilosti < 12 měsíců
- nastala závažná změna zdravotního stavu
- nastala porucha vědomí, popřípadě bezvědomí
- u sportovců mladších 18 let před zařazením do věkové kategorie než odpovídá věku (ostaršení)

# Jednorázová prohlídka

- Provádí se
- před sportovní soutěží nebo akcí v případě, že organizátor určí provedení lékařské prohlídky jako podmínku účasti
- vyplývá-li to např. z provozního řádu
- Minimální náplň – základní vyšetření
- Nutno uvést dobu platnosti posudku

# Povinnost mít prohlídku

- Aktuálně není zakotvena v zákoně. **ALE!**
- Požadavek na posouzení zdravotní způsobilosti z:
  - dalších zákonných a podzákonných norem
  - provozního řádu sportoviště či sportovní akce
  - směrnic sportovního klubu
  - **herního řádu sportovního svazu**

- Zákon 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví + Vyhláška č. 106/2001 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti – registrující praktický lékař (zpráva, ne posudek)
- Zákon 49/1997 Sb. o civilním **letectví** – **letečtí lékaři** (AME), skupiny SLZ, Z a R

- Zákon 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích – registrující praktický lékař, licence motoristického sportovce – tělovýchovný lékař
- Zákon 119/2002 Sb. o střelných zbraních – registrující praktický lékař, u zbrojního průkazu skupiny B (ke sportovním účelům) + tělovýchovný lékař

- Zákon 114/1995 Sb. o vnitrozemské plavbě – registrující praktický lékař
- Zákon 61/2000 Sb. o námořní plavbě – seznam pověřených lékařů (Ministerstvo dopravy)

# Sportovní prohlídka $\neq$ razítko

- Vždy je třeba mít na paměti účel vyšetření:
- Zhodnocení zdravotního stavu sportovce
- Pátrání po klinicky němých onemocněních
- Doporučení ohledně hybného systému
- Určení zdatnosti a optimalisace tréninku
- Poradenství ohledně výživy a režimu
- Upozornění na nevhodné lék



# Závěr preventivní lékařské prohlídky

- Stanovení zdravotní skupiny:
- ZS I: sport bez omezení, zdraví, dobře trénování
- ZS II: zdraví, průměrně trénování
- ZS III: zákaz výkonnostního sportu
- ZS IV: kontraindikace jakéhokoliv sportu